

P. G. C. Jensen: Dette Lovforslag er naturlig foranlediget ved Vedtagelsen i Rigsdagen i forrige Samling af Lov af 22. April 1904 om Tilvejebringelse af Jordlodder til Landarbejdere, ved hvilken Lov det blev bestemt, at der skulde træffes Foranstaltninger til en Overenskomst med Husmandskreditforeningerne om, at den første Del af Laanet til Statshusmændene skulde ydes gennem disse Foreninger. Det er i Henhold hertil, at den højtærede Minister har fremsat Forslag til Lov om Tillæg til Loven af 28. Maj 1880 om Oprettelse af de to Husmandskreditforeninger. Jeg finder i det hele intet at bemærke ved Lovforslaget. Det er nødvendigt, at der aabnes Adgang til, at de nævnte Foreninger paa statutmæssig Maade kunne vedtage Forandringer i deres hidtilværende Vedtægter. Dertil maa der imidlertid Lovhjemmel, og det er denne Lovhjemmel, der nu søges. Jeg kunde dog have Lyst at gøre nogle Bemærkninger mere til Oplysning om enkelte Punkter i Lovforslaget end til Kritik af dem. Jeg maa da først med Hensyn til § 1 bemærke, at det forekommer mig at være en mindre heldig Udtryksmaade, naar man der siger, at der indenfor Husmandskreditforeningerne skal kunne oprettes en særskilt Afdeling, „hvilken det paahviler at tilvejebringe de først prioriterede $\frac{3}{5}$ af Laanesummen“. Det kan man jo slet ikke sige, thi det paahviler dem ikke at tilvejebringe nogen Laanesum. Dette paahviler overhovedet ikke nogen Kreditforening. Enhver saadan udsteder Obligationer og lader vedkommende Laantager om selv at skaffe sig Laanesummen. Udtrykket er, tror jeg, kommet ind ved en mindre heldig Omskrivning af, hvad der staar i Landarbejderlovens § 11, hvor det hedder: Den anden Del af Laanesummen tilvejebringes gennem de 2 Husmandskreditforeninger. Ja, men det er altsaa Ministeriet, som skal tilvejebringe Pengene gennem Foreningerne, det er ikke Foreningerne selv, som skulle tilvejebringe dem. Det er derfor en mindre heldig Udtryksmaade, men det skal jeg ikke opholde mig videre ved.

I § 2 maa jeg gøre opmærksom paa, at det ikke er korrekt, naar der staar, at Statskassen skal meddele vedkommende Husmandskreditforening skadesløs Transport paa de af vedkommende Landarbejder til Statskassen udstedte Panteobligationer. Det er ikke blot et mindre korrekt Udtryk, men det er et meget uheldigt Udtryk, for det er i høj Grad omstridt, hvad man skal forstaa ved skadesløs Transport.

Det er et Begreb, som ganske vist gaar Mand og Mand imellem, og der udfærdiges mellem Aar og Dag en overordentlig Mængde skadesløse Transporter, men der er ikke den Mand til, som kan sige, hvilken Retsvirkning en skadesløs Transport i Virkeligheden har, nemlig om det er en simpel Kaution, vedkommende derved paatager sig, eller om det er en Selvskyldnerkaution. Og det er jo en Sag af den allerstørste Vigtighed. Ja, jeg vil ikke fordybe mig i hele dette Spørgsmaal om, hvorledes man skal fortolke Udtrykket „skadesløs Transport“, men jeg vil blot sige, at Meningen her jo absolut maa være den, at Staten skal være Selvskyldnerkautionist overfor Kreditforeningerne. Naar den meddeler en Transport, er det saaledes at forstaa, at hvis Kreditforeningen skulde blive nødlidende paa sin første Prioritet, skal Statskassen uden videre Snak straks træde til, som om den var Selvskyldnerkautionist, men det staar ikke i § 2, saaledes som den nu er affattet.

I § 3 staar der, at den Afdeling af Kreditforeningerne, som skal dannes, skal være „uden solidarisk Ansvarlighed med Foreningens Interessenter“. Det vil altsaa sige, at Statshusmændene skulle ikke være solidariske med dem, som ikke ere Statshusmænd, men som ere i Foreningen. Jeg vilde nu have fundet det rigtigt, om man der havde sagt: „uden solidarisk Ansvarlighed med Foreningens øvrige Medlemmer“, thi de ere dog altid Medlemmer af Foreningen, selv om de ikke have Stemmeret og deslige. Det faar nu være, men der staar her intet om, at de skulle være uden indbyrdes solidarisk Ansvarlighed, og det er dog ogsaa Meningen. Det er jo aabenbart Hensigten, at Statshusmændene hverken skulle være solidariske med de øvrige Medlemmer af Foreningen eller med hverandre indbyrdes, men det, at man udtrykker det ene, men ikke siger noget om det andet, leder dog nærmest Tanken i modsat Retning. Det vilde derfor være hensigtsmæssigt at faa den nævnte Bestemmelse affattet lidt tydeligere. — I § 4, andet Stykke, er der sagt om Statens Garanti, at den skal gives for en Rente af indtil 4 pCt. aarlig, indtil Obligationerne ere indfrieede. Det er selvfølgelig, der er ikke nogen Tvivl om, at det er rigtigt. Der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget, at man har fundet Anledning til udtrykkelig at sige det, og det har jeg selvfølgelig ikke det allermindste imod, men jeg begriber rigtignok ikke, hvad det er for en Anledning, thi der kan ikke